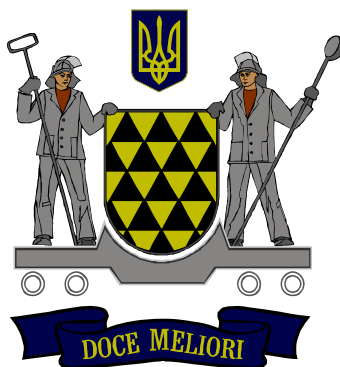

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

КАФЕДРИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Збірник наукових праць
Випуск 3**

Дніпро НМетАУ 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

**КАФЕДРИ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 3

**Затверджено Вченою Радою НМетАУ
Протокол № 5 від 28.04.2021**

Дніпро НМетАУ 2021

*Затверджено Вченою радою Національної Металургійної академії України:
протокол № 5 від 28.04.2021.*

В 90 Вчені записки кафедри документознавства та інформаційної діяльності (КДІД) НМетАУ: зб. наук. праць. Вип. 3 / ред. кол.: О. В. Михайлюк (голова ред. кол.) та ін. – Д.: НМетАУ, 2021. – 180 с.

Досліджено питання документознавства, інформаційної діяльності та керування персоналом підприємства в історико-культурному та соціально-комунікативному контекстах, вивчено роботу архівних, бібліотечних, інформаційних тощо установ. Збірник побудовано на матеріалах роботи кафедр гуманітарного факультету НМетАУ.

Для документознавців-фахівців, викладачів вищих, середніх спеціальних навчальних закладів, аспірантів та студентів-документознавців.

Редакційна колегія:

д-р іст. наук, проф. **О. В. Михайлюк**

(голова редакційної колегії),

канд. тех. наук **О. В. Іващенко**

канд. філол. наук, доц. **К. А. Прокоф'єва**

(заступник голови редакційної колегії, відповідальний секретар),

канд. пед. наук **О. М. Решетілова,**

Рецензенти:

д-р іст. наук, проф. **Є. І. Бородін**

(перший заступник директора

ДРІДУ НАДУ при Президентові України),

д-р філос. н., доц. **О. Є. Висоцька**

(завідувач кафедри філософії

КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР)

ЗМІСТ

СТАТТІ

- О. П. Лучанінова**
ЧЕТВЕРТИЙ ВИМІР ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ ПАРАДИГМ ВИЩОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ 6
- Н. Г. Мосюкова**
ПОЛЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МЕНШИНА КАТЕРИНОСЛАВА
(ДНІПРОПЕТРОВСЬКА) В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИКИ КОРЕНІЗАЦІЇ 11
- О. М. Решетілова, А. В. Трофимчук**
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПАБЛІК РИЛЕЙШІЗ
В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ 19
- К. А. Прокоф'єва**
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ТВОРЧОСТІ О.М. ОСТРОВСЬКОГО-
ДРАМАТУРГА У КОНТЕКСТІ ОПАНУВАННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ ФАХУ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА,
БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА»
(бакалаврський та магістерський рівні) 25
- О. М. Решетілова, О. В. Мішина**
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ
БІБЛІОТЕЧНИХ ПОСЛУГ 35
- К. А. Прокоф'єва, Т. Е. Галушко**
ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ З ІСТОРИЧНОЇ
МЕТРОЛОГІЇ НА ТЛІ ПИТАНЬ СУЧАСНОГО
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА 43
- О. М. Решетілова, І. М. Білецька**
ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
БЕЗПЕКИ 48
- А. В. Савич**
ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ ГУМАНИТАРНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ
СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА 56
- Г. А. Коцюбовська**
ПРИЄДНУВАЛЬНА ФУНКЦІЯ СПОЛУЧНИКА *АЛЕ* 61
- А. М. Жорняк**
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ
У СУСПІЛЬСТВО 66

С. Ш. Айтгов ФІЛОСОФСЬКО-ІСТОРИЧНІ УСТАНОВКИ РОЗВИТКУ ІСТОРИЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ ЯК СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ ІСТОРІЇ	72
І. М. Безена ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ВЧИТЕЛЯ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДОСЯГНЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ	83
Н. П. Іванова, О. С. Киченко ПАРОДІЯ ЯК ПРИЙОМ (аспект інтертекстуальності)	88
Ю. С. Якубенко ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ ГАМЛЕТА В РОМАНІ А. МЕРДОК «ЧОРНИЙ ПРИНЦ»	91
М. В. Бурла ОБРАЗ ДЕТЕКТИВА-АМАТОРА У ТВОРЧОСТІ А. КОНАН-ДОЙЛЯ	97
А. В. Михайлюк ЗНАК И ТЕКСТ: ВЗАИМОСВЯЗЬ, ВЗАИМООБУСЛОВЛЕННОСТЬ, ВЗАИМООБРАТИМОСТЬ	104
М. І. Недошвіна РЕКЛАМА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ	109
В. І. Палагута ВОЗМОЖНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЕДИНОЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ В УКРАИНСКОМ ОБЩЕСТВЕ: МИФ ИЛИ РЕАЛЬНОСТЬ	116
ТЕЗИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
К. А. Прокоф'єва, Р. В. Кожанов ГЕНЕЗА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ЯК НАУКИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	129
О. М. Решетілова, О. Р. Козар ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ.....	132
В. Б. Остапчук ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ ОСОБОВОГО ПОХОДЖЕННЯ	135

«Нове століття, – писав про цю ситуацію в історичній науці А. Тойнбі, – окреслив своє поле дослідження, необмежене рамками однієї національності, і вчені змушені будуть пристосувати свій метод до інтелектуальних операцій ширшого масштабу» [1, с.20]. Становлення методології історії та відокремлення методів історичного дослідження від документознавчих як особливого предмета професійної освіти стало, починаючи з ХХ століття, характерною тенденцією формування нового професійного менталітету.

Бібліографія

1. Тойнби А.Дж. Постижение истории: пер. с англ.: [Текст] / А. Дж. Тойнби. – М., 1991.
2. Февр Л. Бои за историю: пер. с франц.: [Текст] / Люсьен Февр. – М., 1991.

УДК 007.316:77

О. М. Решетілова, О. Р. Козар

(Дніпро)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Розглядається роль та місце інформаційної поведінки особистості у формуванні інформаційної культури, аналізується рівень впливу інформаційної культури на інформаційний простір.

Ключові слова: інформаційна культура особистості, інформаційний простір, інформаційна поведінка.

The role and place of information behavior of the individual in the formation of information culture is considered, the level of influence of information culture on the information space is analyzed.

Keywords: information culture of personality, information space, information behavior.

В умовах існування й розвитку глобального інформаційного простору, неймовірної насиченості інформацією та змін, які вимагають від особистості швидко отримувати, вивчати, аналізувати й використовувати велику кількість інформаційного матеріалу, дедалі актуальнішою стає проблема інформаційної культури.

Інформаційна культура особистості – одна зі складових загальної культури людини, сукупність інформаційного світогляду та системи знань і умінь, що забезпечують цілеспрямовану самотійну діяльність за

оптимальним задоволенням індивідуальних інформаційних потреб із використанням як традиційних, так і новітніх інформаційних технологій.

У межах культурологічного підходу інформаційна культура розглядається як спосіб життєдіяльності людини в інформаційному суспільстві, як складова процесу формування культури людства.

Оволодіння сучасними інформаційними технологіями передбачає одночасне виховання інформаційної культури особистості, почуття відповідальності, пов'язане із застосуванням новітніх технологій. Інформаційна культура особистості передбачає формування необхідних знань, ціннісних орієнтацій, умінь і навиків регулярно працювати з інформацією, оволодіти нормами і правилами поведінки в інформаційному середовищі [2, с.17].

Науковці виділяють наступні критерії інформаційної культури особистості:

- вміння адекватно формулювати свою потребу в інформації;
- ефективно здійснювати пошук потрібної інформації у сукупності інформаційних ресурсів;
- аналізувати інформацію та створювати якісно нову;
- запроваджувати індивідуальні інформаційно-пошукові системи;
- адекватно відбирати й оцінювати інформацію;
- володіти здібністю до інформаційного спілкування та комп'ютерною грамотністю [1, с.85].

Інформаційна культура людини особливо проявляється в інформаційній поведінці. Інформаційна поведінка передбачає систему цілеспрямованих дій та сукупність зусиль, що виконуються людиною для отримання, засвоєння, створення та використання нових знань, передачі та розповсюдження їх у суспільстві. Інформаційна поведінка характеризує активність особистості в процесі пізнання, її вміння орієнтуватися в інформаційному просторі [3].

Інформаційну поведінку зумовлюють інформаційно-технологічні можливості, надані суспільством особі, яка прагне реалізувати свої інформаційні потреби у навчанні, професійній діяльності та повсякденному житті.

Науковці прогнозують, що найближчого часу доля кожної конкретної людини залежатиме від того, наскільки вона здатна своєчасно знаходити,

отримувати, адекватно сприймати та продуктивно використовувати нову інформацію, а надалі це і нові знання, у своєму повсякденному житті. Рівень інформаційної культури відчутно впливає на успішність життєдіяльності особистості та розширює свободу дій людини. Високий рівень інформаційної культури особистості здатний забезпечити формування духовної, інтелектуальної, морально-етичної та політичної поведінки людини і суспільства загалом [1, с.139].

Сьогодні є всі підстави говорити про формування нової інформаційної культури, яка може стати елементом загальної культури людства. Нею стануть знання про інформаційне середовище, закони його функціонування, уміння орієнтуватися в інформаційних потоках.

В даний час уміння знаходити і використовувати інформацію впливають на соціальний статус такою ж мірою, як і здобута освіта, економічний і соціальний стан сім'ї та інші соціальні чинники. Можна передбачати час, коли умовою входження до інтелектуальної еліти стане рівень інформаційної культури особистості. Інформаційна культура людини поки що є показником не загальної, а, скоріше, професійної культури, але з часом стане важливим фактором розвитку кожної особистості [4].

Як висновок зазначимо, що сучасне суспільство висуває низку вимог до особистості стосовно рівня її інформаційної культури, серед яких:

- уміння адекватно формалізувати знання;
- адекватність інтерпретації формалізованих даних та використання нових інформаційних технологій у своїй життєдіяльності;
- спроможність ефективно використовувати сучасну комп'ютерну техніку та інформаційні технології, що сприяють формуванню парадигми інформаційної людини.

Таким чином, фундаментальний суспільний інтерес у цьому контексті полягає у формуванні світоглядної культури, стрижнем якої є інформаційна культура, яка органічно поєднує в собі культуру мислення й мовлення, культуру комунікацій, культуру організації праці, культуру роботи з інформацією у всіх її виявах.

Бібліографія

1. Близнюк М. Формування інформаційної культури особистості: [Текст] / М. Близнюк, М. Коляда. – К., 2000.

2. Кравець В.О. Питання формування інформаційної культури: [Електронний ресурс] / В.О. Кравець, В.М. Кухаренко – Режим доступу: http://www.e-joe.ru/sod/00/4_00/ku.html 8.
3. Миронова В.В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини: [Електронний ресурс] / В.В. Миронова. – Режим доступу: http://mdgukid.at.ua/publ/informacijna_kultura_jak_osnova_zagalnoji_kulturi_ljudini/1-1-0-68.
4. Прудникова О.В. Інформаційна культура: концептуальні засади та світоглядний сенс: моногр.: [Текст] / О.В. Прудникова. – Х., 2015.

УДК 930.251

В. Б. Остапчук

(Київ)

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ ОСОБОВОГО ПОХОДЖЕННЯ

Розглядаються перспективи залучення електронних документів під час формування фондів особового походження в державних та місцевих архівних установах України в сучасних умовах.

Ключові слова: архів, електронний документ, аудіовізуальний документ, фонди особового походження.

Perspectives for attracting electronic documents during the formation of funds of personal origin in state and local archival institutions of Ukraine in modern conditions are considered.

Keywords: archive, electronic document, audiovisual document, funds of personal origin.

Пріоритетну роль у збереженні і трансляції ретроспективної інформації відіграє збереження і примноження архівних документів, у яких знайшла відображення історична реальність, що дозволяє реконструювати факти і події конкретного історичного періоду життя не тільки певного регіону, а й країни в цілому [1]. Як показує практика, документи організацій (як державних, так і приватних), якими комплектуються державні та місцеві архівні установи, не в повній мірі відображають значні громадські події чи події, що мали суспільний резонанс.

В такому випадку фахівці архівної справи самотійно починають збирати документи (ініціативне збирання), залучаючи громадські організації, звертаючись до громадськості і через засоби масової інформації або

Наукове видання

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

**кафедри документознавства та інформаційної діяльності
(КДІД)**

НМетАУ

Збірник наукових праць

Випуск 3

Підписано до друку 31.05.2021. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк
плоский.

Облік.-вид. арк. 10,41. Умов. друк. арк. 10,34. Замовлення № 67

Національна металургійна академія України
49005, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності НМетАУ